

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра вищої математики та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

05 Безпека праці

(обов'язковий / вибірковий)

освітньої програми **ОП «Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва»**

спеціальність **204 Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва**

Освітня програма **«Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва**

(шифр, назв

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Розробник: О.Вас Ольга ВАСИЛЕНКО, к.т.н., доцент кафедри вищої математики та фізики

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри вищої математики та фізики	протокол від 02 червня 2026 р. № 13 Завідувач кафедри <u>Владислав ГЕРАСИМЕНКО</u>
---	---

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Вікторія ВЕЧОРКА

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА

Владислав ГЕРАСИМЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія БАРАНІК

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Безпека праці 05		
2.	Факультет/кафедра	кафедра вищої математики та фізики		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП « Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва », 204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва		
5.	Рівень НРК	1-й бакалаврський, 6 рівень		
6.	Семестр та тривалість вивчення	2-й семестр, 15 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні 4	Практичні заняття	71
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.т.н, доцент Ольга Василенко		
11.1	Контактна інформація	vasylenko.sumy@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Формування правильної соціальної позиції особи щодо власної безпеки та безпечної поведінки у повсякденні, в умовах виробництва та надзвичайних ситуацій. Середовищі, підготовка до дій при загрозі та в умовах надзвичайних ситуацій з метою зменшення потенційно-негативних наслідків. Прищеплення практичних навичок захисту життєдіяльності від шкідливого та небезпечного впливу параметрів середовища існування та вражаючих факторів зони надзвичайних ситуацій.		
12.	Мета освітнього компонента	набуття знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент є основою для компонента ОП 1-го рівня освіти «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»: ОК 7 Екологія у тваринництві.		
14.	Політика академічної доброчесності	-не допускається копіювання висновків протоколів практичних робіт один у одного, у подібному випадку практичні роботи будуть вважатися не захищеними та потребують повторного доопрацювання. В разі повторного доопрацювання робота не буде оцінена на максимальний бал; -не допускається копіювання тексту самостійних робіт у інших студентів, у подібному випадку роботи не будуть допущені до захисту; -під час написання підсумкових тестувань не дозволяється списування студентів один у одного та користування гаджетами, якщо це відбувається, то передбачене зниження балів.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання з дисципліни ¹	Програмні результати навчання ²			Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 11	ПРН 12	
<u>ДРН 1.</u> Здійснення забезпечення відповідного рівня якості та безпечності під час виконання робіт.	X	X	X	1. Захист протоколів практичних робіт, 2. Захист реферату по тематиці самостійної роботи, 3. Тестування в системі Moodle 4. Екзамен
<u>ДРН 2.</u> Володіння основами Законодавства України з охорони праці, систему управління та організації охорони праці на виробництві, питання організації навчання з охорони праці та розслідування нещасних випадків на виробництві, а також методи економічного аналізу травматизму;			X	1. Захист протоколів практичних робіт, 2. Захист реферату по тематиці самостійної роботи, 3. Тестування в системі Moodle 4. Екзамен
<u>ДРН 3.</u> Володіння основами виробничої санітарії, нормування параметрів виробничої санітарії та забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов праці, питання техніки безпеки і електробезпеки виробництва, а також основи пожежної безпеки	X			1. Захист протоколів практичних робіт, 2. Захист реферату по тематиці самостійної роботи,

¹ Той, перелік, який наводиться у робочій програмі у «знати, уміти».

При визначенні ДРН у робочій програмі можна не виділяти «знати, уміти», а давати загальним списком.

² зазначити номери ПРН так, як вони наведені в ОП.

ОБОВ'ЯЗКОВО! ПРН, що наведені у додатку повинні співпадати із тими «+», що наведені у матриці відповідності ПРН і ОК освітньої програми.

виконання робіт;				3. Тестування в системі Moodle 4. Екзамен
------------------	--	--	--	--

ДРН 4 Здійснювати технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.	X	X	X	1. Захист протоколів практичних робіт, 2. Захист реферату по тематиці самостійної роботи, 3. Тестування в системі Moodle 4. Екзамен
---	---	---	---	--

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література ³
	Аудиторна робота	Самостійна робота	
	Лк	ПЗ	
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. 1. Безпека людини, суспільства, національна безпека. 2. Основні поняття та визначення. 3. Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна. 4. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій,		2	1. Бедрій Я.І., Боярська В.М., Голубев А.К. та ін. Безпека життєдіяльності: Посіб. для студ. техн. вузів. – Л., 2015. – 275 с. 2. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. М. Назарука. – Львів: "За вільну Україну", 2007 – 275 с. 3. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Львівський банківський коледж, 2008. – 192 с. 4. Безпека життєдіяльності. /Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Желібо Є. П.: Навч. посібник. – Львів, "Новий Світ-2010". – 2001. – 320 с.

³ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

транспортній та інших сферах життєдіяльності.				
Тема 2. Таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек. План 1. Ризик, як фактор потенційних небезпек. 2. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. 3. Ідентифікація та оцінювання рівня небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей, застосованих у відповідній галузі господарювання. 4. Визначення потенційно-небезпечних об'єктів і територій.	2		4	1. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Львівський банківський коледж, 2008. – 192 с. 2. Безпека життєдіяльності. /Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Желібо Є. П.: Навч. посібник. – Львів, “Новий Світ-2010”. – 2001. – 320 с.
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. План 1. Небезпечні геологічні процеси та явища. 2. Небезпечні метеорологічні явища та процеси. 3. Небезпечні гідрологічні явища та процеси. 4. Пожежі у природних екосистемах. 5. Біологічні небезпеки. 6. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки. 7. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. 8. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму.			2	1. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. М. Назарука. – Львів: "За вільну Україну", 2007 – 275 с. 2. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Львівський банківський коледж, 2008. – 192 с.
Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.			4	1. Бедрій Я.І., Боярська В.М., Голубев А.К. та ін. Безпека

План 1. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. 2. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. 3. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.				життєдіяльності: Посіб. для студ. техн. вузів. – Л., 2015. – 275 с. 2. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. М. Назарука. – Львів: "За вільну Україну", 2007 – 275 с. 3. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Львівський банківський коледж, 2008. – 192 с. 4. Безпека життєдіяльності. /Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Желібо Є. П.: Навч. посібник. – Львів, "Новий Світ-2010". – 2001. – 320 с.
Тема 5. Пожежна безпека. План 1. Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. 2. Етапи розвитку пожежі. 3. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. 4. Небезпечні для людини фактори пожежі. 5. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища. 6. Класифікація об'єктів за їхньою пожежо-вибухонебезпекою. 7. Показники пожежо-вибухонебезпеки речовин і матеріалів.			2	1. Безпека життєдіяльності. /Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Желібо Є. П.: Навч. посібник. – Львів, "Новий Світ-2010". – 2001. – 320 с.
Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики.			4	1. Основи соціоекології: Навч. посіб. / Г.О. Бачинський, Н.В. Бернада, В.Д. Бондаренко та ін.; За

План 1. Глобальні проблеми людства. 2. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. 3. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори їхнього				ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища шк., 2015. – 238 с.
Тема 7. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. План 1. Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем. 2. Визначення базисних подій. 3. Ідентифікація ризику			2	1. Джигирей В. С., Жидацький . Безпека життєдіяльності. – Львів. – “Афіша”. – 2010. – 254 с. 2. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ “Компанія ВІД”. – 2011. – 230 с.

Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС. План 1. Основні засади та концепції щодо захисту населення та АТО у НС.			4	1. Заплатинський В. М. Безпека життєдіяльності: Опорний конспект лекцій. – К.: Київ. держ. торг.-екоп. ун-т, 2019. – 207 с.
Тема 9: Загальні питання охорони праці План 1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 2. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці».			2	1. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 264 с. 2. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2019. – 480 с.
Тема 10: Правові та організаційні основи охорони праці План 1. Конституційні засади охорони праці в Україні. 2. Закон України «Про охорону праці».			4	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 374 с.
Тема 11: Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці План 1. Система державного управління охороною праці в Україні. 2. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.			2	1. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2015. – 540 с. 2. Купчик М.П., Гандзюк М.П. та ін. Основи охорони праці. — К.: Основа, 2012. — 410 с.
Тема 12 Організація охорони праці на підприємстві План			4	1. Жидецький В.Ц., Джигірей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. – Вид. 2-е,

1. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. 2. Служба охорони праці підприємства. 3. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.				стереотипне. – Львів: Афіша, 2017. – 347с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2016 – 336 с. 3. Ярошенко І.Ф. Безпека життєдіяльності в інженерних рішеннях: Навчальний посібник – Суми. Видавництво „Довкілля”, 2014, 390с.
Тема 13: Навчання з питань охорони праці План 1. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. 2. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. 3. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці.			2	1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2014. – 408 с. 2. Геврик Є.О. Охорона праці: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. — 2-е вид., перероб. та допов.. — К.: Ніка-Центр: [Ельга], 2018. — 294 с
Тема 14: Профілактика травматизму та професійних захворювань План 1. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. 2. Розподіл травм за ступенем тяжкості. 3. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.			4	1. Зеркалов Д.В. Основи охорони праці: Навч. посіб.: У 3 ч. / Міжнар. АН екології та безпеки життєдіяльності. — [К.]: Інтелект, 2014. – 129 с.
Тема 15: Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Загальні положення. План 1. Основи фізіології праці. 2. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.			1	1. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 264 с. 2. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2019. – 480 с.
Тема 16: Повітря робочої зони.			4	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид.,

План 1. Робоча зона та повітря робочої зони. 2. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. 3. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.				допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 374 с.
Тема 17: Освітлення виробничих приміщень План 1. Основні світлотехнічні визначення. 2. Класифікація виробничого освітлення. 3. Загальний підхід до проектування систем освітлення.			4	1. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2015. – 540 с. 2. Купчик М.П., Гандзюк М.П. та ін. Основи охорони праці. — К.: Основа, 2012. — 410 с.
Тема 18: Вібрація План 1. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. 2. Гігієнічне нормування вібрацій. 3. Методи контролю параметрів вібрацій.			2	1. Жидецький В.Ц., Джигірей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. – Вид. 2-е, стереотипне. – Львів: Афіша, 2017. – 347с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2016 – 336 с. 3. Ярошенко І.Ф. Безпека життєдіяльності в інженерних рішеннях: Навчальний посібник – Суми. Видавництво „Довкілля”, 2014, 390с.
Тема 19: Шум, ультразвук та інфразвук План 1. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. 2. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками.			2	1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2014. – 408 с. 2. Геврик Є.О. Охорона праці: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. — 2-е вид., перероб. та допов.. — К.: Ніка-Центр: [Ельга], 2018. — 294 с
Тема 20: Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону			2	1. Зеркалов Д.В. Основи охорони праці: Навч. посіб.: У 3 ч. / Міжнар. АН екології та безпеки

План 1. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. 2. Характеристики полів і випромінювань.				життєдіяльності. — [К.]: Інтелект, 2014. – 129 с.
Тема 21: Випромінювання оптичного діапазону План 1. Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. 2. Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання.			4	1. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 264 с. 2. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2019. – 480 с.
Тема 22: Іонізуюче випромінювання План 1. Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. 2. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.			2	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 374 с.
Тема 23: Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень План 1. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. 2. Санітарно-захисні зони підприємств. 3. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.			2	1. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2015. – 540 с. 2. Купчик М.П., Гандзюк М.П. та ін. Основи охорони праці. — К.: Основа, 2012. — 410 с.
Тема 24: Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів План			2	1. Жидецький В.Ц., Джигірей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. – Вид. 2-е,

1. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. 2. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. 3. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.				стереотипне. – Львів: Афіша, 2017. – 347с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2016 – 336 с. 3. Ярошенко І.Ф. Безпека життєдіяльності в інженерних рішеннях: Навчальний посібник – Суми. Видавництво „Довкілля”, 2014, 390с.
Тема 25: <i>Електробезпека.</i> План 1. Дія електричного струму на організм людини. 2. Електричні травми. 3. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.				1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2014. – 408 с. 2. Геврик Є.О. Охорона праці: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. — 2-е вид., перероб. та допов.. — К.: Ніка-Центр: [Ельга], 2018. — 294 с
Тема 26: Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах План: 1. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. 2. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. 3. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.	2		2	1. Зеркалов Д.В. Основи охорони праці: Навч. посіб.: У 3 ч. / Міжнар. АН екології та безпеки життєдіяльності. — [К.]: Інтеллект, 2014. – 129 с.
Всього	4		71	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
<u>ДРН 1.</u> Здійснення забезпечення відповідного рівня якості та безпечності під час виконання робіт.	Презентації (демонстрація інформації щодо тематики лекцій)	4	Індивідуальні завдання (проведення пошуку інформації для написання реферату по тематиці самостійної роботи)	42
<u>ДРН 2.</u> Володіння основами Законодавства України з охорони праці, систему управління та організації охорони праці на виробництві, питання організації навчання з охорони праці та розслідування нещасних випадків на виробництві, а також методи економічного аналізу травматизму;			Індивідуальні завдання (проведення пошуку інформації для написання реферату по тематиці самостійної роботи)	44
<u>ДРН 3.</u> Володіння основами виробничої санітарії, нормування параметрів виробничої санітарії та забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов праці, питання техніки безпеки і електробезпеки виробництва, а також основи пожежної безпеки виконання робіт;			Індивідуальні завдання (проведення пошуку інформації для написання реферату по тематиці самостійної роботи)	46

ДРН 4 Здійснювати технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.			Індивідуальні завдання (проведення пошуку інформації для написання реферату по тематиці самостійної роботи)	14
---	--	--	--	----

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Захист практичних робіт		До 14 тижня
2.	Захист рефератів по самостійній роботі	20/20%	До 14 тижня
3.	Тестування в системі Moodle	50 балів / 50 %	
4.	Екзамен	30 балів/30 %	До кінця навчального семестру

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Захист практичних робіт (За 1-ну лабораторну роботу)	<2 балів	3-4	5-7 балів	7 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Захист рефератів (самостійна робота студента)	<5 балів	5-8	8-12 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
	0 балів	5 балів	7 балів	10 балів

Тестування в системі Moodle	<i>Тестування не пройдено</i>	<i>Пройдені лише тестування Лб</i>	<i>Пройдені лише тестування: Лб, М1, М2</i>	<i>Пройдені тестування: Лб, М1, М2, СРС</i>
-----------------------------	-------------------------------	------------------------------------	---	---

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування (тест множинного вибору)	Протягом семестру, не пізніше 14 тижня
2	Зворотний зв'язок у вигляді написаних протоколів практичних робіт	Протягом семестру, після кожної практичної роботи, не рідше ніж раз на 2 тижні
3	Зворотний зв'язок у вигляді усного захисту практичних робіт	Протягом семестру, після кожної лабораторної роботи, не рідше ніж раз на тиждень
4	Усний зворотний зв'язок під час роботи над виконанням практичних робіт	До 14 тижня
5	Зворотний зв'язок у вигляді виконаного реферату по тематиці самостійної роботи	До 14 тижня

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Методична література

1. Безпека праці. Конспект лекцій для здобувачів 1 курсу освітніх програм «Харчові технології» та «Крафтові технології та гастрономічні інновації» денної та заочної форми здобуття освіти ступеню вищої освіти «бакалавр». Автори: к.т.н., доц. Василенко О.О. к.е.н., доц. Хворост Т.В., ст. викл. Семерня О.В. Обсяг 91 стор. (Пр. № 6 від 12.05.2025 р.).

2. Безпека праці. Методичні рекомендації щодо виконання лабораторно-практичних робіт для здобувачів 1 курсу освітніх програм «Харчові технології» та «Крафтові технології та гастрономічні інновації» денної та заочної форми здобуття освіти ступеню вищої освіти «бакалавр». Автори: к.т.н., доц. Василенко О.О. к.е.н., доц. Хворост Т.В., ст. викл. Семерня О.В., зав. навч. метод. каб. Кіндя О.П. Обсяг 112 стор. (Пр. № 6 від 12.05.2025 р.).

3. Безпека праці. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи для здобувачів 1 курсу освітніх програм «Харчові технології» та «Крафтові технології та гастрономічні інновації» денної та заочної форми здобуття освіти ступеню вищої освіти «бакалавр». Автори: к.т.н., доцент Василенко О.О. к.е.н., доц. Хворост Т.В., ст. викл.ч Семерня О.В., зав. навч. метод. каб. Кіндя О.П. Обсяг 55 стор. (Пр. № 6 від 12.05.2025 р.).

4. Василенко О.О. Безпека праці. Методичні вказівки щодо проведення лабораторної роботи «Дослідження виробничої вібрації» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Суми: СНАУ, 2024. - 20 с.

5. Василенко О.О. Організація навчання з охорони праці. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Суми: СНАУ, 2022. - 20 с..

6. Василенко О.О. Визначення вмісту шкідливих газів і парів у повітрі експресним методом. Методичні вказівки щодо проведення лабораторної роботи . - Суми: СНАУ, 2021. - 16 с.

7. Василенко О.О. Дослідження параметрів мікроклімату. Методичні вказівки щодо проведення лабораторної роботи. – Суми: СНАУ, 2021. – 16 с.

8. Левченко І.М., Ладика Л.М. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. частина – 1. - Суми: СНАУ, 2024. - 49 с.

9. 10. Левченко І.М., Ладика Л.М. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. частина – 2. - Суми: СНАУ, 2022. - 45 с.
10. 11. Левченко І.М., Ладика Л.М. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. частина – 3. - Суми: СНАУ, 2023. - 60 с.

Основна література

1. Протоєрейський О.С. Охорона праці: Практикум для студентів усіх спеціальностей: – К.: НАУ, 2022 – 82 с.
2. Пістун І.П. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2022 – 436 с.
3. Присяжнюк Л.А. Методичний посібник з питань експлуатації і застосування вогнегасників. /Присяжнюк Л.А., Білкун Д.Г., Баленко В.К. та ін. - К.: Основа, 2022. - 147 с.
9. Бедрій Я.І., Боярська В.М., Голубев А.К. та ін. Безпека життєдіяльності: Посіб. для студ. техн. вузів. – Л., 2021. – 275 с.
12. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. М. Назарука. – Львів: "За вільну Україну", 2022 – 275 с.
13. Заплатинський В. М. Основи кримінологічної безпеки сучасного бізнесу: Навч. посіб. для вузів. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – 141 с.
14. Заплатинський В. М. Безпека життєдіяльності: Опорний конспект лекцій. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – 207 с.
15. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Львівський банківський коледж, 2022. – 192 с.
16. Желібо Є.П., Безпека життєдіяльності. /Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Желібо Є. П.: Навч. посібник. – Львів, "Новий Світ-2000". – 2024. – 320 с.

Додаткова література

- 17.Хурсенко, С. М., Семерня, О. В., Хворост, Т. В., & Василенко, О. О. (2025). Використання європейського досвіду розроблення профілактичних заходів з безпеки праці. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Механізація та автоматизація виробничих процесів, (4 (58), 89-95. <https://doi.org/10.32782/msnau.2024.4.13>
- 17.Хворост, Т. В., Хурсенко, С. М., Семерня, О. В., & Василенко, О. О. (2025). Вплив шкідливих факторів виробничого середовища на розвиток професійних захворювань працівників сільського господарства. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Механізація та автоматизація виробничих процесів, (1 (59), 96-101. <https://doi.org/10.32782/msnau.2025.1.15>
18. Vasylenko O. (2024). Improvement of sugar beet storage technology with the development of kagatu ventilation modes. The development of technical , agricultural and applied sciences as the main factor in improving life –2024. –297с.
19. Vasilenko O.O. Monitoring and simulation of the environmental state of the sumy region 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с.96.
20. Vasilenko O.O. The influence of the conditions of the production environment on human health and performance 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с.97.
21. Vasilenko O.O. Innovative approaches to the field of labor protection in universities 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с.102.

22. Vasilenko O.O. Main hazards of the air environment in the working areas of agricultural enterprises 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с. 104.

23. Vasilenko O.O. State of fire safety and emergency situations in Sumy region 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с. 106.

24. Василенко О.О., Устик І.В. Удосконалення технології зберігання цукрового буряку 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с. 106.

25. Василенко О.О., Ященко Є.В. Удосконалення конструкції молочного сепаратору 29й міжнародній науковій конференції „Технології XXI століття”, м. Одеса, (20-22 листопада 2023 р.). с. 106.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
5. <http://www.iacis.ru>- Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств–участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
6. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
7. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
8. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
9. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
10. www.dnopr.kiev.ua (Державний комітет з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду)
11. <http://www.ketc.kiev.ua/> Київський експертно-технічний центр.

